

From: Griffie
Sent: maandag 24 februari 2020 08:44:00
To: Info
Cc:
Subject: Graag inboeken dank je.Nieuwsbrief Natuurlijk Delfland Natuurlijk Delfland Nieuwsbrief 27 en oproep Help de pimpel- en koolmees
Attachments: ATT00001.txt; 027 2020 02 23, Natuurlijk Delfland Nieuwsbrief.pdf; 027 2020 jan - maart, koolmees en pimpelmees.pdf; ATT00002.txt

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: nieuwsbrief.delfland-bounces@knnv.nl [mailto:nieuwsbrief.delfland-bounces@knnv.nl] Namens Nieuwsbrief Natuurlijk Delfland

Verzonden: zondag 23 februari 2020 12:01

Aan: Nieuwsbrief Natuurlijk Delfland

Onderwerp: Nieuwsbrief Natuurlijk Delfland Natuurlijk Delfland Nieuwsbrief 27 en oproep Help de pimpel- en koolmees

Beste mensen,

Hierbij het actuele nummer van de nieuwsbrief van Natuurlijk Delfland. Veel leesplezier!

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

afdelingDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
twitter: KNNVafdDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland

Nieuwsbrief 26 23 februari 2020

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor een natuurlijke leefomgeving waarin mens en natuur samen een plek vinden.

En is actief in de gemeenten Delft, Lansingerland, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp en Westland, en de gebieden Sion, Wilhelminapark, Elsenburgerbos (Rijswijk) en Ypenburg – Leidschenveen (Den Haag)

Afdeling van de
Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

VOORUITBLIK

Verklaring van de symbolen

*: een ledenbijeenkomst, niet-leden zijn van harte welkom om de sfeer van de vereniging te proeven. Meld je aan via afdelingDelfland@knnv.nl. Als het * teken ontbreekt, is de bijeenkomst openbaar en is aanmelding vooraf niet nodig.

W: afdelingswinkel is aanwezig; door hier te kopen steun je onze afdeling

G: Voor de gezelligheid

L: Voor mensen die willen bijleren

E: Voor de experts

H: Handen uit de mouwen

Thema voor 2020: natuurinclusief

Bij Natuur inclusief komen beelden boven van de mens die in het dagelijks leven bezig is en rekening met de natuur houdt. Dit alles het hoofd, hart en handen, of te wel met kennis van de natuur, passie voor de natuur en beschermen van de natuur.

In Rijswijk is in de wijk Leeuwendaal een bewonersgroep (Leeuwendaal Duurzaam en Groen) die met ons dit thema wil oppakken, daar de wijk in het gebied van de KNNV afdeling Den Haag hoort is het logisch om ook deze er bij te betrekken.

Soort van het Seizoen: koolmees en pimpelmees

Om regelmatigere activiteiten rond een soort te kunnen organiseren hebben we een langere periode nodig dan een maand. Aangezien Veldbericht de seizoenen volgt doen we dat ook met de gevraagde soorten. We ontvangen graag je waarnemingen en ervaringen en tips van deze soorten. Doe dat in de vorm van tekst, foto, tekening, gedicht, een lied mag ook.

Stuur ze op via afdelingdelfland@knnv.nl

Zet je waarnemingen op

Pimpelmees [klik hier](#)

Koolmees [klik hier](#)

[Klik hier voor de informatie](#)

*L 23 februari, 13.00 – circa 15:00 uur, excursie studiegroep Planten

Verzamelen bij het Melarium, Melariumpad 11, Delft. We zoeken naar bomen en struiken in winter in het Akkerdijkse Bos. Als je wil deelnemen aan deze bijeenkomst meld je dan aan via afdelingdelfland@delfland.knnv.nl. Voor herhaalde deelname is een lidmaatschap nodig.

***E 26 februari, 10:00 – ca 12:30 uur: Studiegroep Mossen, Wezelstraat 38, Delft**

We kijken welke mossen in de Wezelstraat voorkomen.

Het doel van een studiegroep is om met elkaar heel veel te leren van mossen. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben wel verwachten we een actieve deelname.

Belangstellenden die kennis willen maken met de studiegroep worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Opgeven is verplicht via Aanmelden verplicht, 06 - 33 00 17 42 of afdelingDelfland@knnv.nl

29 februari, tip voor natuurwaarnemers

www.waarneming.nl bevat diverse lijsten bijvoorbeeld de eeuwige daglijst. Of te wel hoeveel soorten je per dag hebt gezien. De 29ste februari komt één keer per vier jaar voor. Dus je hebt nu de kans voor deze dag.

Eeuwige daglijst

jaar
soortgroep
provincie

Vernieuwd op: zo 23 feb 2020 09:37:50

23-	24-	25-	26-	27-	28-	29-
2	2	2	2	2	2	2
4	55	8	53	9	27	--

De Daglijst van Geert

Snoeiadvies gevraagd

Afgelopen jaar verhuisden wij naar Indiastraat 12. Tegen de schutting staat een Elstar appelboompje dat nodig gesnoeid moet worden, maar ik heb daar erg weinig verstand van. Is er misschien een mede-lid die dit samen met mij wil doen? Dat werkt vast beter dan filmpjes op YouTube en het is gezelliger. Dan weten we voor de volgende keer zelf hoe we het moeten aanpakken! Ik hoor het graag. Liesbeth Bijl (06 - 49 77 54 54, LS_Veldhoven@hotmail.com)

Het te snoeien boompje.

De paddentrek is op zaterdag 15 februari voorzichtig begonnen!

Na een zachte winter zijn de dieren op weg naar de sloot om zich voort te planten. Ze starten met de avondschemering.

Natuurlijk Delfland op de volgende plekken de overzetacties:

Bergschenhoek, Delfgauw, Delft, Hoek van Holland, Leidschenveen, Maasland, Maassluis, Monster, Nootdorp, Ypenburg en Vlaardingen.

padden op trek, Lotty Sonnenberg

Er zijn nog paddenoverzetters nodig in Nootdorp (Veenweg), Ypenburg (Bitterzoetpad), Delft (Abtswoude), Monster (Haagweg) en Vlaardingen (Watersportweg). Bel 06 – 33 00 1742 of stuur een email aan afdelingDelfland@knnv.nl

Knotstijlen

Vraag: we kregen een vraag over het door een hoveniersbedrijf kort afzagen van de takken van de knot: moet je niet tenminste tot zo'n 8 à 10 centimeter van de tak op de knot laten staan om inrotten te voorkomen?

Knotstijlen

Antwoord: bij het knotten zijn er verschillende 'stijlen'. Kort gezegd heb je de 'hoveniersstijl' met gladde, dichte, ronde knotten, die zo weinig mogelijk inwateren en dus inrotten (dit is maar de vraag) en dus zo lang mogelijk meegaan. Dit is doorgaans de stijl van de meeste hoveniersbedrijven en plantsoenendiensten. De andere 'biodiversiteitsstijl' hanteren wij veelal met onze knotgroepen. Die leidt vaak tot een soort coronavormige ronde, open knot die gericht is op een zo groot mogelijke biodiversiteit. Fauna als wilde eenden en steenuilen kan zich er makkelijker in verbergen en broeden en flora zoals bitterzoet, kamperfoelie, hop, brede stekelvaren, fluitenkruid, struiken als vlier en andere bomen als es, els en zomereik, groeit in de knot. Gevaar van een kroonvormige open knot is wel dat die wat eerder inrot. Maar ach, zeker in het geval van de wilg is dat niet zo'n probleem. Je zet er een jonge tak naast in de grond en die begint heel snel te groeien. Niet-knotten en daardoor omwaaien is een grotere bedreiging.

Samenvatting: voor het voortbestaan van de knotwilgen is het periodiek onderhoud zelf belangrijker dan de 'stijl' van het knotten.

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

<https://www.knnv.nl/afdelingDelfland/activiteiten-nieuw>

Natuurlijk Delfland = ons clubhuis

Het Melarium, centrum van natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijssesweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijssesweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium. Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, afdelingdelfland@knnv.nl.

Tuintips

Hier en daar komt het onkruid alweer op. Wiedt dit handmatig tussen de planten weg.

Schoffelen is vaak funest voor de plantenwortels in de omgeving.

Vanaf eind februari kun je het gazon herstellen. Hobbels en kuilen uitvlakken en kale plekken opnieuw bezoden. Bij inzaaien heb je nachten van 10 graden nodig

De vogels gaan zo weer broeden, dus nog even de nestkastjes van binnen schoonborstelen.

Sterrenhemel

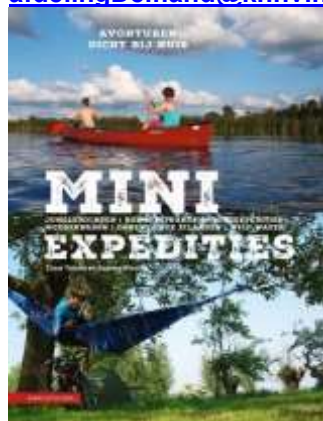
27/2 – Fraaie samenstand van de maansikkel en de heldere planeet Venus aan de avondhemel. De samenstand is al vanaf 19.99 uur zichtbaar in het westzuidwesten; pas rond 22.00 uur verdwijnen de twee hemellichamen in het westen onder de horizon.

01/03 - De wassende maan vormt 's avonds een platte driehoek met Aldebaran en het

Zevengesternte, beide in het sterrenbeeld Stier. Kijk rond 22.00 uur, hoog in het zuidwesten.

Afdelingswinkel, bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via

afdelingDelfland@knnv.nl

Mini Expedities

30 avontuurlijke weekendtochten in Nederland

Auteurs: Claar Talsma, Joanne Wissink

€ 21,95

Avontuurlijk wandelen, fietsen, kanoën en kamperen... Dit is het ideale inspiratieboek voor het hele gezin, voor liefhebbers van actieve vakanties en het buitenleven. 'Mini Expedities' beschrijft 30 stoere tochten die je in het weekend kunt ondernemen in Nederland.

TERUGBLIK

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.knnvdelfland.waarneming.nl

Als je geen account hebt mag je het melden via [knnvdelft](http://knnvdelft.nl) en zaterdag. Zet je naam in de toelichting.

05/02, **rode kelkzwam**, Huub van 't Hart.
(circa 20 ex) met een loep gecontroleerd op afwezigheid van krulhaartjes wegens gelijkenis met de krulhaarkelkzwam, beide soorten zijn zeldzaam en zijn indicatoren voor vochtig voedselrijk loofbos

14/02, **judasoor**, Dik Ludikhuizen.

05/02, **echte tonderzwam**, Huub van 't Hart.

05/02, **elfenbankje**, Huub van 't Hart.

05/02, **essenhoutschoolzwam**, Huub van 't Hart.

05/02, **onbekende paddenstoel**, Huub van 't Hart.
Heeft deze een zwarte steel?

05/02, **onbekende paddenstoel**, Huub van 't Hart.

12/02, **verwaaide broeihop**

12/02, de pas door de gemeente Delft aangelegde vier ringslangbroeihopen op de Tanthofkade langs Tanthof West zijn door de storm flink verwaaid, Lia Claus.

16/02, ik geloof dat de broeihopen wat last van de wind hebben. Er ligt er nu ook een in het water bij het Japanpad, Lotty Sonnenberg.

14/02, **groot hoefblad**, Sintmaartenrechtspad, Aukje Gjaltema.

15/02, **platte tonderzwam** op omgewaaide dode es, Abtswoudse bos, Aukje Gjaltema.

De bomen die om zijn gegaan in het Abtswoudse Bos (zie vorige nieuwsbrief) is niet zozeer stormschade als wel een gevolg van ziekte. De meeste essen zijn al zodanig verzwakt of dood door de essentaksterfte dat ze bij het minste of geringste zuchtje wind omgaan. Als je de bomen van dichterbij bekijkt, zie je bij veel bomen onderaan de stam paddenstoelen zitten. Zoals bv deze platte tonderzwam op een vers omgewaaide es, Aukje Gjaltema.

15/02, **sleedoorn**, Abtswoudse bos, Aukje Gjaltema.

17/02, **platte tonderzwam** op omgewaaide dode es, Abtswoudse bos, Aukje Gjaltema

21/02, **maartviooltje**, Bleiswijkse Zoom, Anneke van Veen.

18/02, knobelenzwanen, Zuideindseweg, Bruun vd Steuijt.

klein hoefblad, Albert Dijkhuizen.

21/02, het **klein hoefblad** bloeit, nu komt de lente toch echt dichterbij. Bij het klein- en het groot hoefblad verschijnen de bloemen eerder dan de bladeren. Op de foto waar is ingezoomd op de bloemen is goed te zien dat de bloem is samengesteld uit meerdere buisbloemen die omgeven zijn door een krans van heel veel lintbloemen. Albert Dijkhuizen.

Jos zijn Pad

In blok 37-16-33

Wandelend over het smalle fietspad op de Delftsestraatweg zag ik op 17 februari voor het eerst dit jaar bloeiend: maagdenpalm – paarse dovenetel – fluitenkruid – vogelmuur – groot hoefblad
Geen fototoestel bij me.

Verder op 20 februari: een andere route tijdens het joggen genomen: via het St.Jorispad naar de Brasserskade.

Op de hoek Kleveringpad/St.Jorispad – blok 37-15-15 - een groepje bloeiende narcissen – speenkruid – bloeiend groot hoefblad – raapzaad met een mooie krans gele bloemen bovenop -

Op mijn oude pad – ook blok 37-15-15 : een zevental kraaien – vogelmuur – groot hoefblad in knop – een mooie volle paardenbloem – paarse dovenetel –

Tot slot nog: vlak bij huis in blok 37-15-25 een paar kraaien en deze week ook inspectie van een nestkastje door eerst twee pimpelmezen en later in de week door twee koolmezen.

20/02, 37-15-15, **paarse dovenetel**, Van Weerden Poelmanpad, Jos van Koppen.

20/02, 37-15-15, **groot hoefblad**, Kleveringpad, Jos van Koppen.

20/02, 37-15-15, **knop groot hoefblad**, Van Weerden Poelmanpad, Jos van Koppen.

20/02, 37-15-15, **kraai**, Van Weerden Poelmanpad, Jos van Koppen.

20/02, 37-15-15, **narcissen**, Kleveringpad, Jos van Koppen.

20/02, 37-15-15, opkomend **groot hoefblad**, Van Weerden Poelmanpad, Jos van Koppen.

20/02, 37-15-15, **paardenbloem**, Van Weerden Poelmanpad, Jos van Koppen.

20/02, 37-15-15, **paarse dovenetel**, Van Weerden Poelmanpad, Jos van Koppen.

20/02, 37-15-15, **raapzaad**, St.Jorispad, Jos van Koppen.

20/02, 37-15-15, **speenkruid**, Kleveringpad, Jos van Koppen.

20/02, 37-15-15, **vogelmuur**, Van Weerden Poelmanpad, Jos van Koppen.

21/02, 37-15-25, inspectie door **pimpelmezen** en **koolmezen** Boeroestraat Jos van Koppen.

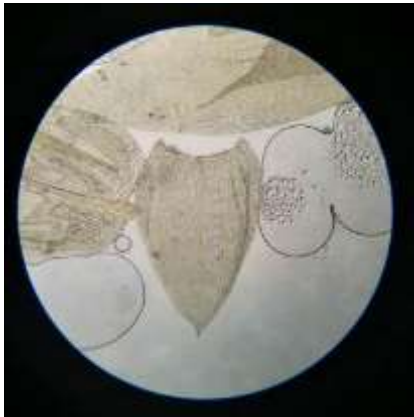
19 februari, 13.00 – circa 15:00 uur, excursie studiegroep Planten

De vraag was hoe kan je bomen zonder bladen herkennen? En als je maar weet waar op te letten, dan kom je ook een kaal (Abtswoudse) bos nog een heel eind. Een zomereik herken je bijvoorbeeld aan meerdere knoppen op eind van twijgen.

17 februari, 19:30 - 21:30 uur, studiegroep Zoogdieren

Wegens ziekte niet doorgegaan

18 februari, 19:30 – 21:30 uur: Studiegroep Mossen

22 februari, 9:30 – 12:30 uur, Help wilgen knotten in het Westland

Wegens grote windstoten afgelast

22 februari, 10:00 – 12:30 uur: Help wilgen knotten in Midden-Delfland

Wegens grote windstoten afgelast

22 februari, 10:00 – 12:30 uur: Help wilgen knotten in Rijswijk

Wegens grote windstoten afgelast

E 22 februari, 10:00 – 15:00 uur, studiegroep Korstmossen

We hebben Meijndel bezocht, circa 15 deelnemers hebben we onder andere de volgende soorten gezien:

gevokt heidestaartje, klein leermos, dik geleimos, gemarmerd vingermos, frietzak-bekermos, gewoon stapelbekertje, zomersneeuw, gebogen rendiermos, gewoon stapelbekertje, gevokt heidestaartje, vliegenstrontjesmos, witte schotelkorst, groot leermos, witte schotelkorst.

Er was iemand van Dunea mee dus we mochten ook buiten de paden.

Meijndel, Pieter Drenth

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

De Nieuwsbrief wordt gemaakt door de volgende personen

Kees van der Kraan, verwerken van inzendingen
Marian Barendtszen, e.a., de juiste benaming van soorten
Anna Kreffer, Soort van het Seizoen.
Wilma van der Zanden, Tuintips
Huub van 't Hart, secretaris Natuurbescherming
Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen
Het redactieadres is afdelingDelfland@knnv.nl zie ook briefhoofd.

TIPS

Voor duurzaam wonen: [klik hier](#)

Help ons mee: roep de provincie Zuid-Holland op om de smient beter te beschermen!

Smienten zijn prachtige eenden die in ons land, ook in Zuid-Holland, overwinteren. De provincie probeert al jarenlang toestemming te geven voor het afschot van deze vogels.

[klik hier](#)

De KNNV werkt samen met de VOFF aan het project Signalering Exoten van het Team **Invasieve Exoten** van het Ministerie van EZ en de NVWA (Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit).

Zie nieuwsbrief 29 [februari 2020](#)

17/02 Vewin in vakblad Waterspiegel: landbouwgif moet uit drinkwater.

zie [artikel](#).

Wij sturen je zonder kluitje het riet in.

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.

Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

11 februari 2020

Thema 2020: Natuurinclusief Soort van het seizoen: koolmees en pimpelmees

In 2020 is het jaarthema Natuurinclusief.

We roepen op om in al ons handelen de natuur te betrekken of zelfs als uitgangspunt te nemen. Onze natuur staat onder druk: verstedelijking, achteruitgang van de biodiversiteit, gebruik van natuurvreemde stoffen die giftig of zelfs onafbreekbaar blijken en daardoor blijvende schade berokkenen.

Bij al ons handelen kunnen we een verschil maken, hou de natuurlijke kringlopen in gedachte. Maak de keuzes die je maakt als persoon natuurinclusief, bij het kopen van voedsel, verzorgingsproducten en voor de aankleding en inrichting van je huis. Kies bijvoorbeeld biologisch voedsel om de omslag naar natuurinclusieve landbouw te steunen en bij verzorgingsproducten de soorten die vrij zijn van parabenen, ftalaten, minerale oliën, plastic deeltjes en dergelijke. Bezoek eens een kringloopwinkel en kijk wat daar voor je gading is.

Koolmees, man, Guus Schoonewille

Pimpelmees, Hans Zweekhorst

Als je in de periode januari - maart een koolmees of pimpelmees ziet meld dit via afdelingdelfland@knnv.nl

Ook ontvangen we graag je foto's en ervaringen met deze vogels.

Zet je waarnemingen op

Pimpelmees klik [hier](#)

Koolmees klik [hier](#)

Eigen ervaring

In de meer dan 20 jaar dat ik op dezelfde plek woon heb ik veel zien veranderen in mijn wijk. Voor- en achtertuinen zijn onherkenbaar veranderd. Van kleine, rijke biotopen met een keur aan bloemplanten, wilde planten (voorheen onkruid), struiken en zelfs bomen zijn het nu bestrate plaatsen met schuren, buitenmeubilair en ja toch ook nog wel eens een randje "border" of een plantenbak.

De kleine vogels zijn met die verandering zo goed als verdwenen, geen mezen, mussen, vinkjes meer. Zelfs de merel, twee jaar geleden nog zingend op het balkon is sinds vorig jaar niet meer gezien of gehoord.

Herkenning koolmees

De koolmees (*Parus major*) is als volwassen mees ongeveer 14 centimeter groot. Het is grootste soort van de mezen, vandaar het major in de Latijnse naam. Ze hebben een zwarte pet en witte wangen, gele borst en groenblauwe rug. De zwarte 'stropdas' is bij de koolmeesmannen breder dan bij de vrouwen, die ook wat minder fel gekleurd zijn. De mannen gebruiken hun zwarte band om concurrenten en de vrouwen te imponeren. De jonge koolmezen hebben nog geen stropdas, die verschijnt pas in het najaar.

Herkenning pimpelmees

De pimpelmees (*Cyanistes caeruleus*) heeft als enige van de mezen een blauw "petje". Volwassen pimpelmezen zijn ongeveer 11 centimeter groot. Ze hebben een kobaltblauwe kruin, staart en vleugels die duidelijk afsteken tegen het geel van de onderkant en de groenige rug. De wangen zijn wit met een smalle zwarte oogstreep, kin en halsband. De mannen zijn iets helderder van kleur dan de vrouwen, maar er is vrijwel geen verschil in tekening. De jongen hebben gele wangen.

Leefwijze

Het broedseizoen van beide soorten mezen duurt van eind maart tot in juli. Ze maken nesten van mos en gras, gevoerd met (honden)haar en veertjes, in boomholtes, muurspleten en ook in nestkasten. Het aantal eitjes verschilt iets, 4 tot 12 bij de koolmees en 7 tot 14 bij de pimpel, vaak hebben ze twee legsels in een jaar. Ze broeden 12 tot 15 dagen, de jongen blijven daarna nog drie weken in het nest. De ouders voeren beiden, ze houden het nest schoon, de eierschalen en poepjes brengen ze weg. Om de poepjes van de jongen zit een vliesje, ze kunnen als vuilniszakjes worden meegenomen. Na het uitvliegen wordt nog 2 tot 3 weken (bij)gevoerd. Ze leven vanaf de nazomer soms in grotere groepen, ook met andere soorten mezen samen. Koolmezen kunnen 10 tot 15 jaar oud worden, pimpelmezen leven tot 8 jaar. Maar velen halen dat niet. Driekwart van de jongen overleeft het eerste jaar niet.

Voedsel

Koolmezen en pimpelmezen eten voornamelijk insecten, (nachtvlinder)rupsen, luizen, kevers, vliegen en spinnen, maar ook bessen, zaden en nootjes van bijvoorbeeld beuk en haagbeuk, eik en hazelaar. Het zijn behendige vogels, die kunnen bungelen aan kleine takjes. Ze komen graag op voedertafels, mezen- en vetbollen en pindanetjes, waar ze pinda's en zonnepitten halen.

Voorkomen

Koolmezen komen in heel ons land voor en voelen zich goed thuis in stedelijk gebied. Pimpelmezen worden meer gezien in het oosten van het land en zijn van oorsprong bosvogels, maar komen ook in steden voor. Beide soorten houden van loofbomen en struiken in een beetje open landschap, tuinen en parken. Het zijn standvogels. Alleen in heel koude winters trekken ze verder en komen mezen uit het noorden hier overwinteren. Bij de tuinvogeltelling begin van dit jaar stond de koolmees op de tweede plaats, net als het jaar daarvoor. De pimpelmees stond op plaats drie en dit jaar gezakt naar plaats vijf.

Bedreiging

Klimaatverandering zorgt voor het vroeger oplopen van de temperatuur in het voorjaar. Hierdoor valt de piek van de broedcyclus niet meer samen met de piek in voedsel beschikbaarheid, de jongen worden meest gevoed met rupsen van nachtvlinders. Mezen worden graag gegeten door de sperwers, bosuilen en marters. Jonge mezen zijn zelfs in de nesten niet veilig voor eksters, spechten en gaaien. Ook muizen en eekhoorns eten wel eens jonge mezen.

Een grote bedreiging is de huiskat, deze meestal goed doorvoede jagers richten een ware slachting aan onder vogels en andere dieren, waaronder ook tal van insecten als vlinders. Gifgebruik doet ook geen goed, in 1 op de 3 mezenbollen zijn pesticiden aangetroffen. Maar ook via een omweg bereikt het gif de mezen. Er is onderzoek gedaan naar de opvallende

stijging van sterfte van jonge mezen in 2017. De jongen werden al in hun nest dood gevonden. Er werd gezocht naar samenhang met de toegenomen bestrijding van de buxusmot. Het resultaat is interessant en wees op een ander opmerkelijk verband. Er zijn 26, zes-en-twintig! verschillende soorten vergif aangetroffen in de jonge mezen: schimmeldoders, plantenverdelgers en vooral insecticiden. Daar zaten ddt bij en drie zeer giftige stoffen die ook in druppels en vlooiensbanden tegen katten- en hondenvlooiën voorkomen. Juist die laatste stoffen bleken fataal, mezen bekleeden hun nest met (honden)haar en de naakte huidjes van de jonge dieren konden dat gif niet tegenhouden.

Bescherming en hulp

Dichte struiken om zelf een nest te maken of een mezenestkast van ongeveer 12x12x28 centimeter en een vliegopening van 32 mm voor een koolmees en 30 mm voor een pimpelmees voldoet. Zorg voor een vrije aan- en uitvliegroute en hang de kast niet in de zon, op tenminste 1,80 cm, met opening liefst richting oosten, maar andere richting kan ook. Ook op een balkon kan een nestkast opgehangen worden. Hebben de vogels er een naar wens gevonden, dan komen ze vaak jaar na jaar terug.

Maak in de nazomer de kast schoon door het nestmateriaal eruit te halen en de binnenkant van de kast te overgieten met kokend water om parasieten te doden. Hang de kast weer op, deze kan gebruikt worden als schuil- en overnachtingsplaats in de winter.

Behalve nestgelegenheid hebben de mezen ook voedsel en schuilplekken nodig. Een tuin met struiken of zelfs bomen, planten met zaden en een waterplaats is fijn voor mezen.

Bijvoeren met goede, gifvrije vetbollen en zaden mag.

Als je een tegen vlooiën behandelde hond kamt, gooi het hondenhaar dan weg en laat het niet buiten slingeren.

Houd je huiskat binnen, in ieder geval in het broedseizoen en 's nachts. Als het dier wel naar buiten gaat helpt een belletje om de nek een beetje.

Organiseer je zelf een activiteit, zoals een excursie? Graag ontvangen we graag jouw natuurervaringen. Meld het ons, bij voorkeur met een foto!

Vriendelijke groet,
Geert van Poelgeest
voorzitter Natuurlijk Delfland
Een afdeling van de KNNV.
www.knnv.nl/afdelingDelfland
06 - 33 00 17 42

De Natuurlijk Delfland staat voor een natuurlijke leefomgeving
Geef ons draagvlak met je lidmaatschap

Bezoek ook onze website: <http://www.knnv.nl/afdelingDelfland>.
Hier lees je de redenen om lid te worden. Vele artikelen en publicaties,
dit alles rond natuurstudie, natuureducatie, natuurbescherming,
duurzaamheid en de vereniging.

email: afdelingDelfland@knnv.nl Webpagina:
<http://www.knnv.nl/afdelingDelfland>

Om je abonnement op deze lijst te beëindigen: klik op
<mailto:nieuwsbrief.delfland-unsubscribe@knnv.nl> en verstuur de mail, of
schrijf zelf een (lege) mail naar nieuwsbrief.delfland-unsubscribe@knnv.nl.

Belangrijk: Aan de afzender van jouw mail zien wij wie zich afmeldt.
Verstuur je opzegging dus vanaf het adres dat daadwerkelijk op de
Nieuwsbrief is geabonneerd. Vanaf een ander e-mail adres werkt het niet
(bijvoorbeeld als je je mail hebt doorgestuurd, en leest op een ander
email adres).